

Ujság

6 évf. - 232 szám

független politikai napilap

SALONTA, 1934.
október 16.

kedd

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA PIATA UNIRII No 13.

Kaleidoszkóp

IRJA SERÉNYI JÓZSEF

A politika nem a papok mestersege. Egyház és politika nem fér össze. A szív és a materializmus ellentétesek.

A jugoszláv régensek a nemzeti-ségekkkel békét akarnak. Tehát belátják, hogy a béke és a jog mindennek az alapja.

Sokszor hangoztatják, hogy azért van szükség háborúra, mert sok az ember. Hogy fogyjanak. De arról elfeledkeznek a diplomata, hogy a földön milyen sok a feldolgozatlan szűz terület. Óstalaj, mely művelésre vár.

Nem szeretem a szűk látókörű embereket. Lelki szegények. Nincs judiciumuk. Nem tudnak határvonalat vonni jó és rossz között.

Tétován jár-kél a mai ember. Keresztut az élete. Határozatlan. Mert olyan az egész mai élet.

Az ujság soha sem lehet jobb, mint a mai kor. Mert a hírlap a mai életet tükrözi vissza. Ezért nem szabad szemrehányást tenni, ha a lapok sokszor az igazat írják.

Mindenki sir. Mindenki panaszkodik. Csak azok nem panaszkodnak, akik a mai nehéz helyzetben is vagyont tudnak szerezni.

A büszkeség egy foka a butaságnak. Aki nem tud, de mutatja, hogy érti a dolgot, merjen egy vitrinbe nippnek.

Azt mondta egy derék iparos: — Nem vásárol a gazda, mert a pénzt, amit a terményért kap — elteszi a ládafiába.

Benes tárgyalásai

Prágai jelentés közli, hogy Benes csehszlovák külügyminiszter hosszas tárgyalásokat folytatott a francia ügyvivővel.

Nagy érdeklődés mellett folyt le a betegsegélyező ügyében tartott gyűlés

Salonta város közönsége előtt ismeretes hogy az iparostársadalom legutóbb értekezletet tartott, melyen szomorú szívvel adtak hangot mindazon panaszoknak, melyek a betegsegélyzőpénztárral kapcsolatosak.

Elhatározta az iparostársadalom komolyabb része, hogy a betegsegélyző illetékek nem fizetése (és hátralékok) miatt felvett jegyzőkönyveket megfélebbeszik. Tagadhatatlan, hogy más útja módja nincs az iparosságnak, mint ez.

Rengeteg a panasz, azt mind orvosolni kellene.

Érthető meglepetést keltett, hogy a Tóth Imre által összehívott gyűlés után az Ipartestület előjárósága értekezletet hirdetett tegnap délelőtt 11 órára az Uránia mozgó helyiségébe. Vaşca Teodor személyes megjelenését hirdették. Valóban 11 óra előtt már nagyszámban összegyűlt az iparosság, azonban az

értekezletet csak 12 órakor kezdték meg, mert ekkor érkezett meg Vaşca betegsegélyzőpénztári igazgató dr. Suroi főorvossal együtt.

Tóth Imre, a salontai iparostársadalomnak ez az igen hasznos tagja a való helyzetet tárta fel. Szóba kerültek a sérelmek, tiltakozás a munkaadóra nézve kötelező biztosítás ellen, szabad orvosválasztás ügye, a felvett jegyzőkönyvek felelőssége stb.

Vaşca igazgató felvilágosította az iparosságot, hogy a szabad orvosválasztás gyakorlati kivitele lehetetlen, mert horribilis költséget jelent, közölte továbbá, hogy a törvény — törvény, azt nem áll módjában megváltoztatni, a munkaadók is kötelesek a betegsegélyző pénztári illetéket megfizetni.

Tehát hiába a tiltakozás! Annyit azonban kérünk a betegsegélyzőtől, hogy minden jogos kívánságot a legteljesebb mértékben respektáljon.

Magyarország tiltakozik a marseillei gyilkossággal kapcsolatos gyanúsítások miatt

Ujabb részletek -- Elindult Belgrádba a különvonat

Budapest. A magyar lapok erősen cáfolják egyes francia és cseh lapoknak ama gyanúsítását, hogy a marseillei királygyilkosságnak magyar vonatkozása van, t. i. azt, hogy a merénylő magyar származású és hogy a merénylet elkövetésének eszméje Magyarországról indult volna ki.

London. Egyes angol lapok azt írják, hogy a sorozatos merényletek arra engednek következtetni, hogy most Titulescu élete nincs biztonságban.

Párizs. Barthou francia külügyminisztert óriási részvét mellett temették el. Doumergue mondotta a gyász-

beszédet.

Belgrád. II. Petár király megérkezett a fővárosba, ahol ünnepélyesen fogadták.

Párizs. A francia rendőrség úgyszólván megpörkölte a vallatások során Kalemén cinkosait. A sajtó elítéli a francia rendőrség ama barbáriságát, hogy az ujságírók ellen eljárást indítottak, sőt megverték őket, mert a merényletről irtak.

Spalato. A Sándor király holttestét vivő Dubrovnik cirkáló tegnap d. u. fél 6 kor megérkezett Spalatoba. A hajót öt angol cirkáló kísérte. Spalatoban felállították a ravatalt, az

Conrad Veidt,

Bernhardt Götzke, Ursula Grablei,

Wolff Aalbach Retty

Fekete huszár

Pazar szépségű filmremek! Nagyobb, mint a „Hívnak a tüzek“!

A nagy sikerre való tekintettel ma, hétfőn este 9 órakor utolsó előadás Uránia!

érsek beszentelte a koporsót. A kikötőben katonai és polgári előkelőségek voltak jelen, ugyancsak ott volt Karagyorgyevis Arzén herceg, a meggyilkolt király nagybátyja és a földközi tenger tengernagya.

Este 10 órakor a különvonat Belgrádba indult.

Párizs. Lebrun elnök elutazott a francia fővárosból s ma érkezik meg

Belgrádba.

London. A magyar ügyvivő cáfolja egyes lapok olyan beállításait, mintha a merénylet mögött Magyarország állana.

Párizs. Novák és Rajtics előtt kihirdették a letartóztatásukról szóló végzést. Rajtics horvát védőt kért.

Párizs. Serraut igazságügyminiszter az események miatt lemondott.

Megkezdtek az utak javítását

Lapunk szombati számában jeleztük, hogy azok, akiknek városi taxatartozásuk van, ledolgozhatják azt. Tegnap délelőtt a köz-

munka elvégzésére számosan jelentkeztek a városházán s arról értesülünk, hogy ma reggel meg is kezdték az utépitési munkát.

Vadméheket akart kifüstölni s kivonult a tűzoltóság

Tegnap délelőtt a tűzoltóságot alarmírozták, ki is vonultak a Tenkei-uti uttelepre, ahol azonban nem sok dolguk akadt.

Mert mi történt? Bagosi Sándor nevű lakos vadméheket akart kifüstölni s gázt ége-

tett a kertjében. A tűzoltóság eleget tett kötelességének, de szükség nem volt rájuk. Bagosi ellen megindul a hatósági eljárás, mert az égetést nem jelentette be a hatóságnál.

Salonta város tanácsa dönt a hivatalnokok ügyében

Ismeretes, hogy a kisebbségi városi hivatalnokok nyelvvizsgát tettek. A vizsgák eredményét még nem lehet tudni. București jelentés szerint az elbocsajtások ügyében nem a minisz-

térium, hanem ez egyes városi tanácsok döntenek, így tehát Salonta város tanácsát illeti meg a döntés joga a kisebbségi hivatalnokok ügyében.

Tizévet kapott, mert elvágta egy gazda torkát

Az elmúlt év nyarán Nagyoklos faluban egy patakban átvágott nyakal, borzalmasan összezuzott fejjel,

holtan találták Giurgiu Constantin 45 éves gazdát. A csendőrség nyomában megindította a nyomozást, amely

eredménnyel is végződött. Letartóztatták a gyilkost Dobos Vasile huszéves falusi legény személyében. Ennek a vallomása lerántotta a leplet a szörnyű gyilkosságról és még szörnyűbb előzményeiről.

A legény már hosszabb idő óta viszonyt folytatott a gazda feleségével. Egy napon a gazda tettenérte őket és ekkor az asszony és a legény bosszút forraltak. A legény egy bajonettel este lesbe állott Giurgiu háza előtt és ahogy ez belépett a kapun rátámadt, elvágta a torkát és a ház mellett folydogáló patakba dobta a holttestet.

A tordai törvényszék a fiút tízévi fegyházra ítélte, az asszonyt pedig életfogytiglani kényszermunkára. Az ügyész felebbezése folytán került az ügy a kolozsvári tábla elé, amely tízenötévi fegyházra szállította le az asszony büntetését, a legény büntetését pedig helybenhagyta.

Női bársony és filc kalapok,

őszi újdonságok megérkeztek! Szvetterek, pulloverek, zsemperek, gombok nagy választékban, olcsó gyári árban. Előnyömda modern mintákkal felszerelve. Kézimunka kellékek minden izlésnek megfelelően!

Rubinné, Minerva áruházában

Anglia közeledik a skandináv államokhoz

Londonból jelentik: Eden lord skandináviai utazása nemcsak az egyszerű barátkozás jellegével bír, hanem Anglia részéről politikai közeledésre mutat.

Román, francia, német és angol nyelvekből órákat adok, mérsékelt díjazással;

háznál, vagy lakásomon, biztos és gyors sikerü gyakorlati módszerrel. Rendes és magántanulók naponkénti oktatását, valamint a gyorsírást tanítását is elvállalom. Értekezni lehet Str. Regina Maria (Aradi-ut) 1. sz. alatt, délelőtt.

Nyugati Szerződésű Izr. Hitközség Salonta.

Hirdetmény

Alólírott választási bizottság tudomására hozzuk Hitközségünk tagjainak, hogy f. hó 14-én d. e. 11 órára kitűzött közgyűlési képviselők jelölésére vonatkozó ajánlasi ív beadás határideje alatt csak egy ajánló ív érkezett be, ennek folytán a f. hó 21 napjára kitűzött szavazás feleslegessé vált.

Salonta 1934 október 15

Weinberger Béla
titkár

Korda Ödön
vál. biz. elnök

INGYEN APRO-

HIRDETÉSI KAP

havonta egyszer minden előfizetőnk, de csak akkor, ha utolsó havi nyugtáját bemutatja a kiadóhivatalban!

Jugoszláv demars Olaszországnak a lázító hírek miatt

A Reuter-iroda belgrádi jelentése szerint a jugoszláv kormány elhatározta, hogy Rómában tiltakozást jelent be az olasz kormányról, azért, mert az olasz nagy rádióleadóállomások tendenciózusan közölték a jugoszláv eseményekkel kapcsolatos híreket. Egyes rádióállomások arról számoltak be, hogy Jugoszláviában súlyos belső ellentétek uralkodnak. Belgrádban tudatában vannak annak, hogy az olasz rádió Jugoszlávia ellen irányuló magatartásának súlyos következményei

lehetnek, ezért szükségesnek tartotta, hogy Rómában az olasz kormánytól erélyes tiltakozást jelentsen be. A római jugoszláv követet utasították, hogy haladéktalanul jelenjen meg az olasz külügyminisztériumnál és nyújtsa át a jugoszláv kormány tiltakozó demarsát.

Egyes lapok nyíltan az hangoztatják, hogy a horvát forradalmárokat olasz körök segítették pénzzel és fegyverrel.

Spanyolországban még mindig nincs rend

Madrid. A spanyol események az egész európai sajtót izgomban tartják. Naponta véres összecsapások vannak a forrongók és a karhatalom kö

zött. Számos kivégzés történt. A rendőrség a tegnapi harcban 2 páncélautót és rengeteg löszert zsákmányolt a felkelőktől.

**Visszakapja pénzét,
ha az iskolai cikkeket a
Székely papirkereskedésében**
szerzi be,

**mert minden diák, minden vásárlásnál
ajándékot kap!**

Állami és felekezeti iskolák könyvek, füzetek, ceruzák, színes ironok, festékek, aktatáskák s mindenféle iskolai felszerelési cikkek legolcsóbb árban raktáron!

KÉPEK A MAGYAR TÖRTÉNELEMBŐL

Írta: INCZE BÉLA

Szent László

Nagyváradot és vidékét különösen kedveli a király és gyakran vadászik bölényre, a Beius (Belényes) melletti rengeteg erdőben. Hogy más vadra is vadászott ugyancsak Várad közelében, mutatják egyes biharmegyei községek nevei is. Így Les, ahol valószínű a szarvasokat és a rőt vadat lesték a király kíséretében levő vadászok. Ma a város központjában pedig a király solymárai laktak és ott helyezték el a szárnyasok vadászataiál fölbecsátott solymokat.

A nagyváradit dúsvadalmazásu püspökséget is László király alapítja és porait, az ő határozott kívánságára, Váradon temették el, a várbeli templomban. Később Zsigmond király is azt kívánta, hogy Váradon, Szent László mellé temessék. A szent király

hamvai tehát ma is feltalálhatók lennének a már rombadőlt várbeli templom megmaradt alapjainak a területében. Ha Zsigmond király sarkolágjának fedőlapját, — amelynek a fejét ábrázoló részét a várnak a kapumelletti részébe falazták — megtalálták, kutatni kellett volna, már abban az időben, Szent László sírja után is.

Szent László törvényei, éppugy, mint Szent Istvánéi, a korszellemének megfelelően, szigorúak voltak, bár ő maga jószágos, kegyesszívű, nagylelkű uralkodó volt.

Élete vége felé indult meg az első „keresztes háború” a Szentföld és a Megváltó sírjának a szarácénektől való visszavétele céljából. A nagyhirű, vitéz magyar királyt, Lászlót, választották meg a nyugati nemzetek vezéréül. Ő azonban, nemzete érdekét tartván szemelőtt, nem akarta azt hosszú időre magára hagyni és a nagy kitüntést nem fogadta el. Nemsokára bekövetkezett élete vége, 1095-ben. Minthogy fia nem maradt, a trónt Géza bátyja idősebbik fiára, a tanult, felvilágosodott Kálmán hercegre hagyta. Leánya, Piroška, Manuel görög császárhoz ment nőül, aki ennek a rokoni kapcsolatnak a következtében, később, többször tett kísér-

letet arra, hogy Magyarország ügyeibe beavatkozzék és vagy a koronát, vagy legalább az ország egy részét hatalmába kerítse. Ez utóbbi sikerült is; a koronát azonban csak veje, az Árpád-házból származó harmadik Béla részére tudta megszerezni.

László királyt halála után szentté avatta a római pápa és így Ő, István király és Imre herceg után, a harmadik a magyar szentek sorában.

Vége

Holnap, Őfelsége a király születésnapja

Holnap, kedden lesz Őfelsége a király születésnapja. Ebből az alkalmából holnap a templomokban Te Deum lesz, iskolákban szünet, házak fel lesznek lobogóva.

A közhivatalok szünetére nézve e sorok írásakor még nem jött rendelet a város vezetőségéhez.

Ghandi visszavonul

Bombaiból jelentik: Mahmata Ghandi visszavonul az indiai kongresszista párt vezetésének éléről. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Ghandi a politikai élettől is visszavonul.

Még pár napig ANNA MÁRIA telepátikus tenyér-jósno! Jelent, multat, jövőt mond. Üzleti, családi, visszas, peres ügyekben tanácsot ad. A lányoknak megmondja, hogy mikor kihez mennek férjhez. Szerelmi ügyekben tanácsot ad. Str. Tache Jonescu (Széchenyi-ucca) 9., a Redut bejáratával szemben.

Mi ujság a városházán?

— Bordás László tűzoltóparancsnok résztvett az aradi tűzoltóság fennállásának 100 éves jubileumán rendezett ünnepélyen s tegnap hazaérkezett.

— A városi vezetőség nagyarányu értekezletet tartott, melyen megtárgyalták az utépitési munkálatok tervezetét.

— Szombaton, Barthou, meggyilkolt francia külügyminiszter temetésének napján a városházán hivatali szünet volt s a tisztviselők résztvettek a gyászistentiszteleten.

— Felfrétések elkerülése végett közöljük, hogy a járlat kiállító hivatal nem az emeleten, hanem a földszinten, a volt rendőrségi helyiségben van.

— A városi vezetőség csak indokolt esetekben ad taxa fizetési halasztást.

Tip. „Az Ujság” nyomdája Salonta

SPORT

Törekvés-Kinizsi 1:0 (0:0)

Tegnap délután bajnokit játszott a két csapat, a helybeliek szépen dolgoztak. A törpe mérkőzés elmaradt, mert a Kinizsi későn érkezett.

Belföldi eredmények

Crișana—CFR 4:3 (2:0)
Universitatea—Kinizsi 2:1
CFR—Ceramica (Oradea) 1:1
Sp. Studentesc—Makkabi 2:0
Glória—AMTE 2:0 (0:0)
Jiul—AAC 8:1 (5:1)
TAC—UOR 3:1 (2:1)

Külföldi eredmények

Román—lengyel 3:3 (1:1)
Budai 11—Hungária 1:1 (1:0)
Bocskai—Attila 8:0 (3:0)
Ferencváros III. ker.—FC 3:1 (2:0)
Ujpest—Soroksár 3:0 (0:0)
Phóbus—Kispest 3:3 (0:0)
Szeged—Somogy 2:1
Svájc—Cseh (Európa kupa) 2:2 (2:1)

Szezon nyitás Alföldy László

tánciskolájában! (Redut kisterem)

Az őszi szezon e hó 17-én, szerdán este fél 9 órakor megnyílik. Beiratkozni az iskola helyiségében lehet. Diák kolon 20 án, szombaton d. u. 5 órai kezdettel.

Rádióműsor

Hétfő, október 15.

București

19:15 Rádiózenekar
20 Sibiceanu Tivadar zongorázik
20:15 Pessione Marica hárfázik
21 Vonósnégyes
21:45 Régi román dalok

Budapest

5 Diákféltóra
7:30 Hanglemezek
8:10 Nagy Endre humoreszkje
8:45 Hangverseny
11:10 Magyary Imre és cigányzenekara muzsikál

Kedd, október 16.

București

19:15 Zenekar
20:20 Tenoristák versenye
21 Hangverseny

Budapest

7:45 Torna
11 Felolvasás
1 Déli harangszó
5 Asszonyok tanácsadója
7:20 Elbeszélés
7:50 Magyar nóták cigányzene kísérettel
9:10 „Fiatalköltők”
10:15 Vidám muzsika Bécsből

Amikor apa és fia félholtra verik egymást

A szatmári törvényszék a napokban ítélt meg két rétfalvi lakos: Ujlaki Mihály és János nevű fiának bűnperében. Az apa és fia valami kisebb természetű összeszólalkozásból kifolyólag egymásnak esett és félholtra verték egymást. A törvényszék ezért mindkettőjüket husz-husz napi elzárásra ítélte.

A városi malom átadási ügye

Ismeretes, hogy Salonta város vezető-sége a tulajdonát képező malmot árlejtésen Katz Józsefnek adta bérbe s a döntést felterjesztette a központi árlejtési bizottsághoz. Miután a válasz még nem jött meg, felmerült a kérdés, hogy mi lesz holnap, miután

okt. 16 tól Katz József a malom bérlője. Kovács Béla polgármester ma Katz Józseffel tárgyal arra nézve, hogy átveszi-e a malmot, vagy pedig megvárja, míg a jóváhagyás megérkezik.

Magvakat és facsemetéket csak engedéllyel lehet árusítani

A Monitorul Oficial ideérkező száma igen érdekes rendeletet közöl. Eszerint a mai naptól kezdve magvakat és facsemetéket kizárólag azok árusíthatnak, akiknek különleges hatósági engedélyük van. Ugyanis igazolni kell azt, hogy a magvakat a magviss-

gáló állomás jónak találta, hasonló igazolás kell a facsemetékre.

A piacon, vagy másutt tehát nem szabad vetőmagot és facsemetéket engedély nélkül árusítani, ha nincs engedély elkobozzák az árut.

Megpofozta a feleségét a főtéren

A késő éjszakai órákban nem éppen épületes jelenet szemtanui voltak a gyér számban járó kelők. Egy férfi, eléggé italos állapotban összeveszett a feleségével, aki utána ment

a kocsmába.

A szóváltás során az asszony megsértette a férjét, mire a férfi néhány alapos pofont adott élete párjának, aki sirva sietett haza.

Anyakönyvi hírek

A salontai anyakönyvi hivatalban a múlt héten a következő bejelentéseket eszközölték: Született Balogh Gyula Ludovic, Cseke Ferenc Sándor, Barna István, Ciotea Elisabeta, Vasvári János.

Házasságot kötöttek Popovics József—Daránszky Margit, Horváth Mihály—Borsi Erzsébet.

Halálozás nem volt.

EGY használt kályhát megvételre keresek. Cím a kiadóban.

FIGYELEM! BÁNÁTI anyagom megérkezett, kofferokat, fatartókat, ruhás és piaci kosarakat a legjobb anyagból készítek, Csősz Béla kosárfonó, Str. Vaida Voevod (Villám-ucca) 9.

ELADÓ Str. Brătianu 1 szám alatt egy fűszer berendezés.

Megfojtotta egy anya két gyermekét

Troppau. Szörnyű gyermekgyilkosságot követett el egy itteni szállodában a 26 éves Milada Balsár.

A nő 1 és fél éves és 6 éves kislányával együtt meglátogatott egy továbbszolgálatist, akivel már régóta szerelmi viszonyban élt és akinek gyermekének apja is volt. Milada Balsár és az altiszt között heves jelenetekre került a sor, mire a nő visszatért két gyermekével a szállodába és mindkettőt megfojtotta.

Régi és új előfizetőink

10 kottát kapnak ingyen!

Egyetlen feltétel: az utolsó havi előfizetési nyugtáját küldje be Moravetz Testvérek r.t. zeneműkereskedésnek Timișoara. A nyugtát a kottákkal együtt visszakapja.

Moravetz Testvérek R. T.
zeneműkereskedése Timișoara
Az ország egyetlen szaküzlete.

Minden kottát gyorsan, legolcsóbban szállít.

Kotta jegyzéket ingyen küldünk.